

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 3 sierpnia 2012 r.

**w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego
oraz niektórych innych ustaw**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 13 lipca 2012 r. ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 1, w art. 618f w § 4 skreśla się wyraz „, tłumacza”;
- 2) w art. 1, w 618i skreśla się wyrazy „, nawet jeżeli organ nie skorzystał z ich usług”;
- 3) w art. 9 w pkt 5, w art. 89 w ust. 4 wyrazy „i tłumacza, będących podatnikami obowiązany do rozliczenia podatku od towarów i usług,” zastępuje się wyrazami „będącego podatnikiem obowiązany do rozliczenia podatku od towarów i usług”;
- 4) w art. 9 w pkt 6, w art. 90b skreśla się wyrazy „, nawet jeżeli sąd nie skorzystał z ich usług”.

MARSZAŁEK SENATU

Bogdan BORUSEWICZ

UZASADNIENIE

Uchwała w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw została podjęta przez Senat na 17. posiedzeniu, w dniu 3 sierpnia 2012 r. Przedmiotowa uchwała obejmuje propozycję wprowadzenia do przedłożonego tekstu ustawy czterech poprawek.

Poprawka pierwsza dotyczy przepisu, który przewiduje doliczanie stawki podatku od towarów i usług do wynagrodzeń przysługujących biegłym, tłumaczom oraz specjalistom nie będącym funkcjonariuszami organów procesowych (art. 1, art. 618f § 4 ustawy). Jej celem nie jest jednak pozbawienie tłumaczy prawa do podwyższenia wypłacanego im wynagrodzenia o kwotę wspomnianego podatku, lecz uwzględnienie tego, że problematyka wynagrodzenia za czynności tłumacza została kompleksowo uregulowana w innej ustawie oraz wydanym na jej podstawie rozporządzeniu. Otóż, zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. Nr 273, poz. 2702, z późn. zm.), wynagrodzenie za czynności tłumacza przysięgłego ustala umowa ze zleceniodawcą lub zamawiającym wykonanie oznaczonego tłumaczenia. Aczkolwiek stawki wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego wykonane na żądanie podmiotów, o których mowa w art. 15 powołanej ustawy, a więc w szczególności sądu, prokuratora, Policji, określa – stosownie do art. 16 ust. 2 tej ustawy – rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 4 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz. U. Nr 15, poz. 131, z późn. zm.). Wypada podkreślić w tym miejscu, iż § 6a tego rozporządzenia przewiduje, że stawki wynagrodzenia tłumacza przysięgłego, będącego podatnikiem podatku od towarów i usług, zobowiązanego do zapłacenia podatku od towarów i usług, podwyższa się o kwotę tego podatku obliczoną przy zastosowaniu obowiązującej w dniu orzekania o wynagrodzeniu właściwej stawki podatku od towarów i usług.

W istocie zatem zagadnienie doliczania stawki podatku od towarów i usług jest już uregulowane i to w taki sam sposób, jak w art. 618f § 4 przedłożonej ustawy. Z drugiej strony warto zauważyć, iż pozostałe paragrafy art. 618f nie odnoszą się w ogóle do tłumaczy. Nie ulega wobec tego wątpliwości, że organy decydujące o wynagrodzeniu tłumaczy nadal byłby zmuszone sięgać do przepisów wskazanego rozporządzenia w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego, jako że tylko w nim można znaleźć stawki za czynności dokonane na wezwanie sądu bądź też organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze.

Zdaniem Senatu, sytuacja, w której ta sama kwestia regulowana jest kilkoma aktami normatywnymi, przy czym postanowienia jednego z nich, w tym wypadku właśnie art. 618f § 4 mają charakter jedynie wycinkowy (fragmentaryczny) nie może być uznana za prawidłową z punktu widzenia zasad techniki legislacyjnej. Jeśliby nawet przyjąć, że omawiany problem podwyższania wynagrodzeń stanowi materię ustawową (choć na pewno wniosku takiego nie uzasadnia postanowienie art. 217 Konstytucji RP), to odpowiednia regulacja powinna zostać wprowadzona albo w ustawie o zawodzie tłumacza przysięgłego, albo też we właściwych przepisach Kodeksu postępowania karnego, z tym że w tym drugim przypadku należałoby także znowelizować ustawę o zawodzie tłumacza przysięgłego i całe uregulowanie odnoszące się do wynagrodzeń przyznawanych przez sądy lub organy postępowania przygotowawczego „przenieść” do procedury karnej. Tylko wtedy kodeks obejmowałby pełną regulację w tym zakresie, tak jak to jest w przypadku biegłych.

Na marginesie można również zauważyć, że dla adresatów norm prawnych zdecydowanie bardziej komfortową jest sytuacja, w której dany fragment rzeczywistości regulowany jest w jednej ustawie i ewentualnie wydanym do niej akcie wykonawczym, a nie rozczłonkowany między dwoma ustawami oraz wykonującymi je rozporządzeniami.

Analogiczne argumenty przemawiają za poprawką do art. 89 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (art. 9 pkt 5 przedłożonej ustawy). Poprawka ta jest jednak bardziej rozbudowana z uwagi na konieczność dostosowania form gramatycznych pozostałych wyrazów użytych w korygowanym przepisie.

Wspólne uzasadnienie mają także poprawki druga oraz czwarta. Mianowicie: poprawki te zmierzają do wyeliminowania z treści – odpowiednio – art. 1, art. 618i oraz art. 9 pkt 6, art. 90b zastrzeżeń zamieszczonych na końcu tych przepisów, według których zawarta w nich regulacja ma znajdować zastosowanie „nawet jeżeli organ [sąd] nie skorzystał z ich usług” („ich” czyli osób wymienionych w owych przepisach).

W przekonaniu Senatu, przytoczone sformułowanie jest zbędne, ponieważ identyczne zastrzeżenia w kontekście przyznawania kosztów podróży, noclegu, jak również utrzymania w miejscu wykonywania czynności postępowania, znalazły się już w art. 618g zd. 2 oraz art. 90 zd. 2. Natomiast w samej istocie instytucji zwrotu utraconego zarobku tudzież dochodu mieści się to, że dany organ nie skorzystał z usług wezwanego (tutaj: biegłego, tłumacza lub specjalisty nie będącego funkcjonariuszem organów procesowych), a w konsekwencji nie nabył on prawa do wynagrodzenia. Niemniej skoro w związku z

wezwaniami podmiot ten poniósł określoną stratę, to zasadne staje się wypłacenie mu stosowanej rekompensaty (art. 618h § 1, art. 90a ust. 1).

Reasumując: ponowne zastrzeżenie (i to w przepisach, których ratio sprowadza się do wyłączenia możliwości przyznania pewnych należności kilka razy za to samo), iż zwrot kosztów podróży, noclegu, utrzymania w miejscu wykonywania czynności postępowania (sądowych) czy wreszcie – utraconego zarobku lub dochodu przysługuje, nawet jeżeli nie skorzystano z usług danej osoby, nosi znamiona superfluum i stąd też należy z niego zrezygnować.